

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Actul privind piața unică – Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii – „Împreună pentru o nouă creștere”

COM(2011) 206 final

(2012/C 24/22)

Raportor: **dna Benedicte FEDERSPIEL**

Coraportori: **d-l Martin SIECKER și d-l Ivan VOLEŠ**

La 13 aprilie 2011, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Actul privind piața unică – Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii – „Împreună pentru o nouă creștere”

COM(2011) 206 final.

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 3 octombrie 2011.

În cea de-a 475-a sesiune plenară, care a avut loc la 26 și 27 octombrie 2011 (ședința din 27 octombrie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 150 de voturi pentru și 4 abțineri.

1. Introducere

1.1 Comitetul Economic și Social European (CESE) a urmărit îndeaproape evoluția pieței unice din perspectiva societății civile, înființând în acest scop, în 1994, Observatorul pieței unice (OPU). CESE contribuit la inițiativa Comisiei de a relansa și a revitaliza piața unică, însă regretă că aceasta nu a preluat integral rapoartele Monti, Lamassoure, González, Grech și Herzog, în sensul de a pune efectiv la dispoziția consumatorilor și al cetățenilor o piață unică, după cum solicita PE în rezoluția sa din 20 mai 2010.

1.2 În avizul său pe tema Actului privind piața unică⁽¹⁾, CESE a identificat mai multe măsuri care lipseau din acest act. Pârghiile care lipsesc includ taxele pentru drepturile de autor, revizuirea Directivei privind drepturile de autor, neutralitatea rețelei, protecția datelor, protecția investitorilor, protocolul privind progresele sociale, statutele societăților private europene, achizițiile publice electronice, agențiile europene de rating al creditelor, egalitatea de gen, microîntreprinderile și întreprinderile familiale, măsurile destinate susținerii lansării de noi întreprinderi și extinderii celor existente, cardurile de credit și de debit, plățile electronice, creditul de consum și supraîndatorarea, transferurile interbancare, tineretul, precum și măsurile pentru implementarea pe deplin a monedei euro și consolidarea funcționării zonei unice de plăți în euro (SEPA) etc.

1.3 Comitetul a selectat un anumit număr de priorități pentru piața unică integrată, multe dintre ele figurând acum pe lista de măsuri prioritare, denumite cele 12 pârghii: Carta drepturilor fundamentale, ca parte integrantă a pieței unice;

serviciile; serviciile financiare cu amănuntul; serviciile de interes general (SIG); dezvoltarea durabilă; întreprinderile mici și mijlocii și celelalte forme de activitate antreprenorială; concurența; standardizarea; piața unică digitală; guvernanta întreprinderilor și participarea lucrătorilor; libera circulație a lucrătorilor și libertățile economice: legislația privind achizițiile publice; dimensiunea externă; accesul la justiție/la acțiune colectivă.

2. Sinteza comunicării Comisiei

2.1 Piața internă are neajunsuri, evidențiate de Mario Monti în raportul său „O nouă strategie pentru piața unică”, precum și de Parlamentul European, în raportul dlui Louis Grech, „Crearea unei piețe unice pentru consumatori și cetățeni”. Pentru a le remedia, trebuie elaborată o strategie proactivă și transversală. Este vorba despre stoparea fragmentării pieței și despre eliminarea barierelor și piedicilor din calea circulației serviciilor, a inovării și a creativității. De asemenea, este vorba și despre întărirea încrederii cetățenilor în piața lor internă și despre punerea la dispoziția consumatorilor a tuturor avantajelor pe care le implică această piață.

2.2 Pentru a răspunde acestor provocări, Comisia a pus în dezbatere 50 de propuneri, prezentate în comunicarea sa intitulată „Către un Act privind piața unică”⁽²⁾. Pe baza contribuțiilor prezentate în dezbaterile publice, Comisia a identificat 12 pârghii. Pentru fiecare dintre acestea, Comisia propune ca UE să adopte, până la sfârșitul anului 2012, o acțiune-cheie care să stimuleze creșterea și să întărească încrederea cetățenilor.

⁽¹⁾ JO C 132, 3.5.2011, p. 47.

⁽²⁾ COM(2010) 608 final; Avizul CESE: JO C 132, 3.5.2011, p. 47.

2.3 Pentru ca acțiunile propuse să producă efectele așteptate în termeni de creștere economică și locuri de muncă, trebuie să fie îndeplinite condițiile pentru elaborarea și aplicarea lor eficientă. Sunt cel puțin patru astfel de condiții: (1) îmbunătățirea dialogului cu societatea civilă în ansamblu; (2) un parteneriat strâns cu diferiții participanți la piață; (3) furnizarea eficientă de informații către cetățeni și întreprinderi; (4) monitorizarea îndeaproape a punerii în aplicare a legislației privind piața unică. La sfârșitul anului 2012 se va intra într-o nouă etapă de dezvoltare a pieței unice. Analizele se vor baza pe un studiu economic cuprinzător, ale cărui rezultate ar trebui să permită identificarea nișelor în care există un potențial de creștere neexploatat și, dacă este cazul, deblocarea de noi pârgii pentru creștere. De asemenea, Comisia va avea grijă să consulte societatea civilă și toți actorii de pe piața unică, prin intermediul noilor sale instrumente de guvernare.

3. Observații generale și recomandări

3.1 CESE salută ambiția Comisiei de a accelera creșterea economică și a consolida încrederea în piața unică. Comitetul reamintește că piața unică este un element central al integrării europene, cu capacitatea de a asigura beneficii pe care părțile interesate europene le înregistrează direct și de a genera creștere durabilă pentru economiile europene. În actualul context, o piață unică funcțională și orientată către viitor nu este numai dezirabilă, dar și esențială pentru viitorul politic și economic al Uniunii Europene. Pentru a se asigura aceste beneficii, este esențial ca propunerile Comisiei să fie ambițioase și să depășească abordarea provocărilor de importanță redusă, de detaliu.

3.2 Comitetul recunoaște că comunicarea Comisiei este doar a doua etapă a procesului și că este necesar să urmeze multe altele. Comunicarea prezintă opțiunea Comisiei de a continua cu 12 pârgii dintre cele 50 de propuneri inițiale prezente în Comunicarea „Către un Act privind piața unică”. Comitetul a observat că mai multe din pârgiile propuse nu erau noi, așa cum s-a promis, deoarece au fost deja incluse în programele de lucru ale Comisiei pentru 2010 și 2011 ⁽³⁾.

3.3 Pe lângă aceasta, Comitetul ar dori să înțeleagă logica procesului care a făcut ca abordarea politică generală ce stă la baza realizării pieței unice să determine în cele din urmă Comisia să aleagă douăsprezece pârgii dintre multe altele. Acest proces în sine nu reiese nici din comunicare, nici din analiza măsurilor în cauză.

3.4 CESE invită Comisia să se aplece în continuare asupra propunerilor rămase, enumerate în comunicarea inițială [COM(2010) 608 final], care nu sunt incluse printre cele 12 pârgii. De asemenea, recomandă Comisiei să ia în considerare pârgiile care lipsesc (a se vedea punctul 1.2) și care au fost prezentate în avizul anterior al Comitetului referitor la Actul privind piața unică. Comitetul dorește să fie informat în

legătură cu evoluțiile din ambele domenii și reamintește Comisiei că sunt necesare acțiuni de monitorizare rapide pentru a garanta că evoluția pieței unice poate avea efecte pozitive asupra creșterii economice europene în viitorul apropiat.

3.5 Sunt deja în pregătire mai multe propuneri, a căror prezentare este planificat să aibă loc înainte de sfârșitul anului. CESE se așteaptă să fie consultat de către Comisie cu privire la ele și la alte propuneri concrete, pentru a exprima punctele de vedere ale tuturor părților interesante relevante. CESE este gata să participe la evaluarea efectelor noii legislații asupra pieței unice și este gata să contribuie la un studiu economic cuprinzător, ale cărui rezultate să facă posibilă identificarea nișelor de potențial de creștere neutilizat și a unor noi posibile pârgii. CESE constată că este necesar un efort mai intens pentru a stabili impactul legislației trecute și actuale privitoare la piața unică, urmărind să stabilească dacă setul de măsuri a reușit să conducă la un salt calitativ în funcționarea pieței unice din perspectiva beneficiilor înregistrate direct de întreprinderi, lucrători și consumatori.

3.6 CESE subliniază, de asemenea, că responsabilitatea pentru dezvoltarea pieței unice revine nu numai acțiunilor și măsurilor aflate în competența DG Piața Internă, ci implică multe alte domenii politice. În acest context, Comitetul observă importanța inițiativelor precum Agenda digitală ⁽⁴⁾ și Raportul privind cetățenia UE ⁽⁵⁾ și îndeamnă Comisia să asigure progresul asigurând o piață unică funcțională în domeniile politice acoperite de aceste comunicări.

3.7 În introducere, Comisia subliniază importanța dezvoltării durabile. Comitetul regretă că ambițioasa Strategie pentru dezvoltarea durabilă, adoptată în 2008, nu a beneficiat de o monitorizare în actuala comunicare. Necesitatea reorientării către modele mai durabile de producție și consum ar trebui să primească sprijinul meritat.

3.8 Înainte de Tratatul de la Lisabona, interesul politic și economic de reunificare a Europei avea prioritate în fața aspectelor sociale și durabilității. Se presupune că în Tratatul de la Lisabona această inegalitate a fost echilibrată, celelalte interese devenind de importanță egală (deși rămâne de văzut ce rezultate se vor obține în practică). Totuși, în comunicare se menționează de câteva ori că nu ar trebui să existe poveri administrative suplimentare pentru întreprinderi sau costuri suplimentare pentru consumatori, deși nu se face nicio referință la efectele asupra lucrătorilor și autorităților publice.

3.9 CESE dorește să repete îndemnul său la o abordare holistică. Comitetul consideră că promovarea creșterii economice și a potențialului întreprinderilor este esențială, dar consideră că propunerile ar trebui să se concentreze mai mult pe consumatori și cetățeni ca actori independenți în crearea pieței unice.

⁽³⁾ COM(2010) 135 final, 31.3.2010, și COM(2010) 623 final, 27.10.2010.

⁽⁴⁾ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:RO:PDF>.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/com_2010_603_en.pdf

3.10 CESE propune o toleranță zero față de neaplicarea legislației UE de către statele membre și reamintește Consiliului și Comisiei că punerea în aplicare tardivă, incoerentă și incompletă rămâne un obstacol major în calea funcționării pieței unice. CESE ar saluta cu mulțumire publicarea de către statele membre a unor tabele de corelație care ar contribui la mai buna promovare și înțelegere a pieței unice ⁽⁶⁾.

4. Observații specifice și recomandări privind cele douăsprezece pârgii

4.1 Acțiuni în beneficiul IMM-urilor

4.1.1 CESE salută propunerile care urmăresc să soluționeze unele dintre problemele cu care se confruntă IMM-urile, în special în privința îmbunătățirii accesului la fondurile de capital de risc transfrontaliere. Cu toate acestea, Comitetul menționează că acest lucru nu va fi suficient pentru a aborda accesul la fonduri în general restricționat cu care se confruntă multe IMM-uri din întreaga UE, în urma crizei. În plus, ar trebui acordată mai multă atenție nevoilor microîntreprinderilor și întreprinderilor familiale, care adesea se găsesc în imposibilitatea de a accesa mecanismele de sprijin existente și a căror durabilitate financiară este deseori subminată de plata întârziată și de neplată. Ar trebui evaluat efectul Acordului Basel III asupra disponibilității băncilor de a finanța IMM-urile.

4.1.2 De asemenea, CESE ar dori să reamintească faptul că majoritatea celorlalte acțiuni-cheie vor influența, mai mult sau mai puțin, IMM-urile. Rolul *Small Business Act* nu ar trebui subestimat. Prin urmare, principiul „Gândeți mai întâi la scară mică” ar trebui aplicat în toate propunerile legislative, iar efectele acestora asupra IMM-urilor, microîntreprinderilor și întreprinderilor familiale ar trebui verificat *ex ante*. Implementarea și monitorizarea acestui principiu ar trebui considerate prioritare în politica pentru IMM-uri a UE.

4.1.3 Viitorul regim lingvistic al patentelor UE trebuie să garanteze că întreprinderile vor primi un sprijin financiar din partea țărilor a căror limbă oficială nu este folosită ca limbă oficială a patentului UE, pentru a evita orice discriminare.

4.2 Mobilitatea cetățenilor

4.2.1 Acțiunea-cheie propusă pentru a spori mobilitatea cetățenilor este modernizarea sistemului de recunoaștere a calificărilor profesionale. Promovarea mobilității ocupaționale și geografice a lucrătorilor ar putea contribui la îmbunătățirea modului de funcționare a piețelor forței de muncă din Europa și la furnizarea de servicii transfrontaliere. Întreprinderile din întreaga Europă se confruntă cu deficite severe de competențe profesionale, cauzate în parte de insuficiența învățământului profesional și tehnic. Progresul în acest domeniu este

bine-venit, dar Comitetul îndeamnă Comisia să abordeze și gama largă a celorlalte bariere care încă îi împiedică pe cetățeni să se miște cu ușurință peste granițe, în interiorul UE.

4.2.2 În câteva state membre s-a încercat recunoașterea calificărilor profesionale mai de mult, la sfârșitul anilor 80. Directiva privind calificările profesionale adoptată în 2005 a consolidat cele 15 directive anterioare, care acoperă categorii separate de profesii reglementate. Deoarece până în prezent nu și-a atins ținta, Comisia Europeană a început în 2010 revizuirea transpunerii sale.

4.2.3 CESE dorește să sublinieze că orice acte legislative adiționale la directiva actuală ar trebui precedate de un diagnostic detaliat privitor la modul în care poate fi modificată legislația existentă pentru a sprijini pe mai departe recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale. CESE recomandă următoarele:

- reducerea numărului de profesii reglementate: ar trebui organizată o trecere în revistă sistematică a profesiilor reglementate, pentru a stabili care este necesar să rămână reglementate, în condițiile noilor necesități ale pieței forței de muncă;
- ideea cardului profesional european trebuie examinată în continuare (recunoașterea automată de către autoritățile competente care în primul rând ar trebui să aibă posibilitatea de a emite aceste carduri);
- actualizarea standardelor pentru formarea minimă ar trebui să se bazeze pe rezultate exprimate în termeni de abilități și competențe, nu pe număr de ore petrecute în școală;
- asigurarea coexistenței dintre, pe de o parte, sistemului general din Directiva privind calificările profesionale și, pe de altă parte, CEC ⁽⁷⁾ și alte instrumente destinate transparenței, care se regăsesc în procesul de la Bologna și de la Copenhaga.

4.2.4 CESE propune ca, până se realizează armonizarea deplină între cele 27 de state membre, să fie evaluată posibilitatea unei alte abordări, bazate pe activități comune ale unui număr mai mic de state membre, utilizând, după caz, cooperarea consolidată, ținând seama de structura migrației și evoluțiile de pe piața forței de muncă; astfel s-ar putea îmbunătăți cu succes mobilitatea lucrătorilor. După acest prim pas, s-ar putea dovedi mai ușor să se urmărească armonizarea deplină.

4.2.5 CESE nu consideră necesar să se revizuiască Directiva privind instituțiile de pensii ocupaționale, deoarece aceasta asigură un cadru juridic suficient. Este totuși necesar să se îmbunătățească funcționarea elementelor sale transfrontaliere.

⁽⁶⁾ JO C 248, 25.8.2011, p. 87.

⁽⁷⁾ Cadrul european al calificărilor.

4.3 Drepturile de proprietate intelectuală (DPI)

4.3.1 DPI trebuie să funcționeze pentru creatori, utilizatorii drepturilor de autor și consumatori ⁽⁸⁾. Consumatorii ar trebui să aibă acces la conținutul protejat și la produsele și serviciile bazate pe materiale protejate de drepturi de autor, indiferent de localizarea lor în UE. Este necesară o abordare mai pan-europeană a licențelor și redevențelor.

4.3.2 Pentru consumatori, actualul cadru juridic al DPI este năucitor, iar la nivel pan-european lucrurile stau și mai rău. Cadrul juridic trebuie clarificat, iar sancțiunile și modul de punere în aplicare trebuie să fie proporționale: consumatorii individuali care încalcă DPI din greșeală și/sau la scară mică, pentru consum personal, ar putea fi tratați diferit de activitatea infracțională la scară mare/comercială.

4.4 Consumatorii, actori ai pieței unice

4.4.1 Căile alternative de soluționare a litigiilor (CASL) se pot dovedi un instrument util pentru protecția consumatorilor și capacitatea acestora de a-și obține drepturile pe o cale rapidă și necostisitoare. Acest lucru este valabil nu numai pentru comerțul electronic, ci în general. Interesele consumatorilor trebuie să se afle în centrul acestui mecanism nejuridic și aceștia ar trebui să aibă acces și la căile juridice, dacă este necesar. Comitetul salută propunerea legislativă privind CASL, prevăzută în programul de lucru al Comisiei pentru 2011 și reamintește că aceasta trebuie să acorde un înalt nivel de protecție.

4.4.2 În afară de CASL, DG Justiție a inițiat o consultare privind acțiunea colectivă. Din nefericire, în noiembrie nu este prevăzută o propunere legislativă, ci numai o altă comunicare privind rezultatele consultării din această primăvară, care sunt dezamăgitoare. Acum este deja momentul să se treacă de la consultare la acțiune. Comitetul așteaptă cu interes o propunere legislativă în viitorul apropiat. O astfel de propunere trebuie să conducă la un mecanism de acțiune judiciară care să opereze atât la nivel național, cât și transfrontalier și să fie accesibil tuturor consumatorilor de pe piața unică.

4.4.3 Aceste mecanisme ar trebui să fie disponibile tuturor celor cărora li se încalcă drepturile în cadrul pieței unice. Nu numai drepturile consumatorilor pot fi încălcate de către furnizorii de bunuri și servicii, ci pot exista termeni contractuali și practici comerciale incorecte. De asemenea, ar trebui să aibă acces la sistemul de acțiune judiciară colectivă lucrătorii ale căror drepturi sunt încălcate și în general cetățenii care sunt victime ale discriminării. IMM-urile ar putea avea nevoie de o protecție asemănătoare împotriva practicilor comerciale neloiale etc.

4.4.4 În general, consumatorii nu resimt încă beneficiile unei piețe unice în domeniul serviciilor financiare cu amănuntul. Comitetul salută continuarea lucrărilor privind transparența bancară legată de mai buna protecție a debitorilor, dar sunt necesare multe acțiuni pentru a încuraja accesul transfrontalier la serviciile financiare cu amănuntul. De asemenea, ar trebui ca pentru toți cetățenii din UE să fie disponibile conturi de plăți de bază.

4.4.5 CESE salută revizuirea Directivei privind siguranța generală a produselor care se concentrează mai mult asupra punctului de vedere al consumatorului și așteaptă cu interes să comenteze propunerile concrete. Analog, este de salutat și un grad mai înalt de supraveghere a pieței, atât la nivel național, cât și european.

4.4.6 Drepturile consumatorilor și cetățenilor direct legate de piața unică sunt o componentă esențială a integrării pieței și oferă un avantaj direct accesibil al integrării europene, în domeniul drepturilor pasagerilor, în ceea ce privește tarifele de roaming sau în comerțul electronic. Consumatorii/pasagerii trebuie să aibă acces rapid și facil la mecanismele care îi pot ajuta să-și exercite drepturile, în special atunci când se află într-o situație dificilă, de exemplu atunci când se află în străinătate și ajung în situația de a nu avea mijloace să se întoarcă acasă. În afară de aceasta, aplicarea uniformă este esențială, dat fiind că pasagerii nu sunt tratați egal în UE, deoarece aplicarea legii diferă considerabil, ca și interpretarea actualelor norme și reglementări.

4.5 Serviciile

4.5.1 Comitetul sprijină propunerea de extindere a standardelor la servicii, dar subliniază că ar trebui să se țină seama de caracterul specific al acestora, modelul de standardizare a bunurilor neputând fi copiat automat. Elaborarea standardelor în domeniul serviciilor trebuie să ia în considerare nevoile pieței și ale societății, precum și siguranța consumatorilor.

4.5.2 CESE salută propunerea privind grupul la nivel înalt care are ca scop studierea principalelor obstacole și blocaje ale pieței în domeniul serviciilor pentru întreprinderi.

4.5.3 Comitetul salută inițiativa de a moderniza administrațiile publice instituind „puncte de contact unice” și nu poate decât să-și exprime satisfacția cu privire la dezvoltarea cooperării administrative în chestiuni transfrontaliere. Este necesar ca această cooperare să fie extinsă la domenii politice în care miza este respectarea obligațiilor. CESE consideră premature concluziile Comisiei referitoare la efectele Directivei privind serviciile și la funcționarea sectorului serviciilor, dat fiind că directiva nu este în vigoare decât de câțiva ani ⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ JO C 18, 19.1.2011, p. 105.

⁽⁹⁾ JO C 318, 29.10.2011, p. 109.

4.6 Rețelele

4.6.1 În domeniul rețelelor de energie⁽¹⁰⁾, Comitetul consideră că statele membre trebuie să-și păstreze libertatea de alegere în ceea ce privește tipul de energie pentru care optează. Promovarea interesului general este legată de existența unor rețele bune, a unor servicii de calitate, precum și a tuturor mijloacelor care asigură universalitatea, siguranța și continuitatea la un preț accesibil. CESE dorește ca Uniunea să vorbească la unison pe scena internațională în materie de energie și de rețele de transport de energie, să trateze aceste domenii ca parte integrantă a activității sale diplomatice (PEV) și să propună standarde de governanță în țările de tranzit. Statele membre ar trebui să apere, împreună cu Uniunea, solidaritatea în materie energetică la nivel mondial, iar în cadrul Uniunii, să respecte principiul interesului general. În plus, CESE propune instituirea unui comitet consultativ european pentru energie și schimbări climatice.

4.6.2 În materie de transporturi⁽¹¹⁾, CESE recomandă o mai bună legătură atât între vestul și estul, cât și între nordul și sudul UE. De asemenea, Comitetul își dorește să se acorde o atenție explicită așa-numitei politici de vecinătate cu legături mai departe, către vecinii din estul și sudul UE. Comisia și statele membre ar trebui să se concentreze în primul rând asupra rețelei, nu asupra proiectelor de infrastructură individuale. Pe această cale, ar fi promovată și solidaritatea între statele membre. Comitetul ar dori să sublinieze că, dacă obiectivul UE este de a crea o piață a transporturilor unică și cu adevărat integrată în Europa și să continue să implementeze politica de coeziune, este necesară o schimbare radicală în modul de selectare a rețelelor. În acest sens, CESE aprobă recenta revizuire a politicii TEN-T și recomandă utilizarea atentă și selectivă a parteneriatelor public-privat (PPP) în finanțarea proiectelor TEN-T. Ar trebui să se țină seama de diferențele între nivelurile de experiență dintre statele membre și este necesară o strategie de finanțare coerentă pentru a mobiliza toate instrumentele financiare relevante, la nivelul UE și național, ca parte a abordării „o mai bună finanțare”.

4.7 Piața unică digitală

4.7.1 Comerțul electronic pare să fie una din principalele victime ale fragmentării pieței unice. Absența normelor armonizate, lipsa interoperabilității sistemelor informatice⁽¹²⁾, problemele nerezolvate în materie de DPI, absența plăților securizate și incertitudinile legate de drepturile consumatorilor în special legate de siguranța produselor împiedică valorificarea deplină a marelui potențial de comerț transfrontalier online, atât în cazul furnizorilor, cât și al consumatorilor. Acțiunile propuse în comunicarea Comisiei abordează unele dintre barierele existente în calea pieței unice digitale, dar Comitetul reamintește că sunt necesare multe altele pentru a pregăti piața unică pentru era cunoașterii, inclusiv, de exemplu, norme uniforme și stricte în materie de protecție a datelor (de pildă, în domeniul semnăturilor electronice). În acest context, CESE reiterează solicitarea sa ca neutralitatea internetului să fie recunoscută ca unul dintre principiile esențiale pe piața unică digitală.

4.7.2 Soluționarea problemelor menționate în comunicare în domeniul comerțului electronic poate spori încrederea consumatorilor în piața unică. Cu toate acestea, până acum s-au propus puține acțiuni concrete. Comitetul îndeamnă Comisia să elaboreze un plan de acțiune ambițios pentru dezvoltarea comerțului electronic, centrat pe consumator. Rezultatul trebuie să fie o piață UE online în care consumatorii să se simtă protejați și în siguranță, știind cum să ceară sprijin pentru drepturile lor, în cazul în care le sunt încălcate.

4.7.3 Consecința unei piețe unice digitale funcționale o reprezintă eliminarea barierelor bazate pe cetățenie/rezidență care se ridicau în calea consumatorilor și a întreprinderilor. Aceasta înseamnă că consumatorii pot comanda produse digitale, cum ar fi muzica, gratuit, din alte țări din UE, lucru care este deosebit de important pentru ca piața unică să aibă relevanță pentru viitoarele generații de europeni.

4.8 Antreprenoriatul social

4.8.1 CESE salută promovarea antreprenoriatului social și inițiativa Comisiei privind un cadru politic menit să valorifice potențialul acestuia. Inițiativele ce vizează antreprenoriatul social ar trebui să urmeze principiile de bază ale legislației privind piața unică, cum ar fi normele în materie de concurență și de ajutoare de stat, și să ia în considerare lucrările desfășurate de CESE în acest domeniu⁽¹³⁾.

4.8.2 CESE a sprijinit elaborarea unui statut al fundației europene, însă invită Comisia să reflecteze dacă o intervenție legislativă în scopul facilitării operațiunilor transfrontaliere ale fundațiilor existente nu ar putea constitui o cale complementară de urmat, dată fiind absorbția redusă a statutelor precedente, cum ar fi statutul societății cooperative europene și statutul societății comerciale europene.

4.8.3 Comisia trebuie să întărească angajamentul UE de a consolida governanța întreprinderilor, în vederea unei implicări mai puternice a angajaților și a creșterii transparenței informațiilor furnizate de întreprinderi. Dreptul angajaților la informare, consultare și participare a fost integrat ca drept fundamental în tratat, sub diferite forme de implicare a lucrătorilor: articolul 151 alineatul (1) TFUE vorbește despre „dialogul social”, iar art. 153 alineatul (1) litera (f) prevede că Uniunea susține și completează acțiunea statelor membre în domeniile următoare: „reprezentarea și apărarea colectivă a intereselor lucrătorilor și angajatorilor, inclusiv administrarea comună”. De aceea, consultarea publică ar trebui să vizeze identificarea modalităților de creștere a transparenței informațiilor furnizate de întreprinderi cu privire la chestiuni sociale și de mediu și la drepturile omului. În momentul primirii unei solicitări concrete de elaborare a unui aviz, Comitetul va face o evaluare critică a

⁽¹⁰⁾ JO C 306, 16.12.2009, p. 51.

⁽¹¹⁾ JO C 318, 23.12.2009, p. 101.

⁽¹²⁾ JO C 318, 29.10.2011, p. 105.

⁽¹³⁾ A se vedea pagina 1 din prezentul Jurnal Oficial.

unei eventuale inițiative privind antreprenoriatul social, inclusiv a posibilității de a menține temeiul voluntar al responsabilității sociale a întreprinderilor.

4.9 Fiscalitatea

4.9.1 În ceea ce privește revizuirea Directivei privind impozitarea energiei, CESE subliniază că ideea de a introduce o taxă pe emisiile de dioxid de carbon ar trebui să completeze sistemul de comercializare a emisiilor (ETS) și Planul pentru eficiență energetică (PEE)⁽¹⁴⁾. Taxa pe emisiile de dioxid de carbon asigură suportul financiar necesar accelerării eforturilor de cercetare-dezvoltare pentru procese cu emisii reduse și tehnologii inovatoare, suma colectată fiind destinată exclusiv acestui obiectiv. Această taxă trebuie stabilită astfel încât să nu pună în pericol creșterea ori să creeze opoziție politică sau publică, iar aplicarea ei nu ar trebui să conducă la creșterea nivelului de sărăcie energetică.

4.9.2 Taxa pe emisiile de dioxid de carbon trebuie să se bazeze mai degrabă pe consum, decât pe producție. Comisia ar trebui să elaboreze un set de orientări generale pentru perceperea acestei taxe, lăsând detaliile la discreția fiecărui stat membru în parte. Statele vor avea libertatea de a percepe această taxă potrivit propriilor structuri industriale de producție a energiei și de fabricație.

4.9.3 Comitetul salută acțiunile care abordează unele incoerențe de impozitare, în domenii precum TVA-ul, taxele pe energie și baza de impozitare a întreprinderilor. Trebuie să fie protejată capacitatea statelor membre de a-și finanța serviciile publice potrivit principiului subsidiarității, dar, pentru a garanta mai eficientă piața unică poate funcționa, este necesară concentrarea pe dificultățile cu care se confruntă cetățenii și IMM-urile în viața de zi cu zi pe piața unică, provocate de diferențele dintre regimurile de impozitare și dintre modurile de aplicare. Taxa propusă pe tranzacțiile financiare ar trebui să contribuie, de asemenea, la rezolvarea unor aspecte ale asumării nedurabile de riscuri în acest sector.

4.10 Coeziunea socială

4.10.1 CESE sprijină ideile prezentate de Comisie în cadrul pârghiei coeziunii sociale. Ele merg mai departe decât simpla îmbunătățire a Directivei privind detașarea lucrătorilor, așa cum Comisia a propus inițial în Comunicarea „Către un Act privind piața unică”. Comisia are în vedere adoptarea unei propuneri legislative având ca scop îmbunătățirea implementării Directivei privind detașarea lucrătorilor, care să includă sau să fie completată de o clarificare a exercitării drepturilor sociale fundamentale în contextul libertăților economice ale pieței unice. Aceasta nu propune o revizuire, ci un alt act juridic în scopul

unei mai bune puneri în aplicare a acesteia. Vor trebui clarificate contradicțiile apărute în punerea în aplicare a directivei și vor trebui definite corespunzător competențele statelor membre în ceea ce privește aplicarea standardelor proprii în domeniul muncii și sistemele de relații industriale, inclusiv rolul crucial al negocierilor colective, în diferitele sale forme. Rezultatul acestui demers de clarificare va arăta dacă este nevoie sau nu de o revizuire a Directivei privind detașarea lucrătorilor. Acest lucru nu ar trebui să se facă cu încălcarea normelor de concurență și a principiului nediscriminării pe motiv de cetățenie sau naționalitate. Orice revizuire a legislației existente sau orice act juridic nou va trebui să se întemeieze pe consultări cu partenerii sociali și pe un echilibru între standardele înalte în domeniul muncii și libertățile economice, precum și să soluționeze problemele cauzate de piețele negre ale forței de muncă.

4.11 Mediul de reglementare pentru întreprinderi

4.11.1 Reglementarea nu poate fi etichetată ca barieră sau povară atunci când echivalează cu protejarea intereselor societale, inclusiv drepturile consumatorilor și ale lucrătorilor. Simplificarea propusă a directivei privind contabilitatea, care ar reduce sarcinile administrative ale întreprinderilor, în speciale ale IMM-urilor, pare să fie o contribuție bine-venită la formarea unui mediu favorabil pentru întreprinderi, dar ea ar trebui să constituie numai o parte din revizuirea cuprinzătoare a poverii reglementărilor inutile cu care se confruntă întreprinderile europene, ce devin astfel mai puțin competitive pe piața globală.

4.11.2 CESE salută și sprijină acțiunile propuse, cum ar fi interconectarea registrelor întreprinderilor, statutul societății private europene care să corespundă cerințelor sociale, aplicarea mai coerentă a *Small Business Act* de către UE și statele membre, dar subliniază nevoia de a reduce sarcinile administrative inutile și așteaptă ca Comisia să propună valori-țintă după 2012, când sarcinile administrative vor fi fost deja reduse cu 25 %. Comitetul observă că o reducere a sarcinilor inutile este întotdeauna de dorit, fie că are în vedere întreprinderile, consumatorii sau autoritățile publice, dar că trebuie să existe o evaluare atentă, care să asigure păstrarea scopului original al legislației. Comitetul reamintește că o abordare UE comună poate reduce și sarcinile administrative, dacă înlocuiește 27 de abordări naționale diferite.

4.12 Achizițiile publice

4.12.1 CESE salută inițiativa de a elabora o politică echilibrată a achizițiilor publice, care să încurajeze cererea de dezvoltare durabilă din punct de vedere ecologic, inovatoare și responsabilă din punct de vedere social. De asemenea, trebuie să se acorde atenție combaterii în întreaga UE a corupției și a deturnării fondurilor publice în cadrul procedurilor de achiziții publice. Dar achizițiile publice riscă să devină prea complexe

⁽¹⁴⁾ A se vedea pagina 7 din prezentul Jurnal Oficial.

pentru a fi aplicate coerent⁽¹⁵⁾. Cel puțin ar trebui acționat mai intens pentru a consolida capacitățile autorităților publice de aplicare a normelor de achiziții publice în mod coerent, permițându-le totodată acestora să integreze în caietele de sarcini noile necesități pe care achizițiile publice trebuie să le satisfacă. De asemenea, Comisia ar trebui să promoveze utilizarea mai răspândită a codului de conduită de către autoritățile publice, pentru a face achizițiile publice mai favorabile IMM-urilor⁽¹⁶⁾.

4.12.2 Integrarea unei clauze sociale fundamentale este discutată de la începutul proiectului pieței unice, la jumătatea anilor '80. Aceste solicitări au primit un răspuns parțial cu ocazia revizuirii din 2005 a normelor privind achizițiile. Revizuirea directivelor UE privind achizițiile publice ar trebui să permită exploatarea deplină a actualului cadru de integrare a criteriilor sociale și ecologice în contractele de achiziții publice, criteriu care urmează să devină aplicabil de către furnizorii de servicii din țările terțe, cu condiția ca astfel de criterii să respecte principiile fundamentale ale legislației UE, așa cum se specifică în Tratatul de la Lisabona.

4.12.3 Inițiativa Comisiei în domeniul achizițiilor publice ar trebui să acorde mai multă atenție dezechilibrului care continuă să existe între UE și principalii săi parteneri comerciali în ceea ce privește deschiderea piețelor de achiziții publice. Trebuie să se analizeze în ce măsură piețele de achiziții publice din UE pot rămâne deschise în mod durabil, în timp ce țările terțe continuă să mențină condiții concurențiale inegale. În această privință, toți actorii, state membre și țări terțe deopotrivă, trebuie să respecte convențiile OIM ratificate și drepturile fundamentale ale omului. UE ar trebui să promoveze activ această politică la nivel global.

5. Condițiile succesului

5.1 Comitetul salută faptul că în Comunicarea Comisiei se recunoaște importanța societății civile și voința sa de a se

implica în dezvoltarea pieței unice. El reamintește că rolul său este de a acționa ca punte între Europa și societatea civilă organizată, ocupând astfel cea mai bună poziție pentru a ajuta Comisia să dezvolte în continuare această piață. În acest context, Comitetul reamintește Comisiei că nu este suficient să-l consulte, ci ar trebui să demonstreze modul în care consultările și avizele consultative au modelat propunerile.

5.2 Forumul pieței unice ar trebui să devină o platformă eficientă pentru interacțiunea dintre principalele părți interesate, pe de o parte, și UE și autoritățile naționale/regionale responsabile pentru buna funcționare a pieței unice, pe de altă parte. Comitetul sprijină energic ideea unei Săptămâni a pieței unice, inițiată de comisarul Barnier, eveniment care asociază autorități publice și organizații ale societății civile din diferite state membre.

5.3 Sistemul de informare al pieței interne⁽¹⁷⁾ (IMI) constituie principalul instrument tehnic în colaborarea dintre administrațiile naționale și are potențial suplimentar ca interfață între piața unică și utilizatori.

5.4 Sprijinul tot mai slab acordat de cetățenii europeni pentru integrarea europeană necesită o strategie de comunicare intensă și focalizată, care să includă mobilizarea tuturor instrumentelor prin care se sprijină întreprinderile, lucrătorii și orașele în aceeași măsură, cum ar fi Solvit, EURES, Rețeaua întreprinderilor europene, Centrul european al consumatorilor, RAPEX etc. Crearea unui singur punct de intrare („Europa ta”) atât pentru întreprinderi, cât și pentru cetățeni, poate fi util, dar numai dacă informațiile sunt complete, relevante, accesibile și demne de încredere. Este necesar să se recunoască faptul că cetățenii și reprezentanții întreprinderilor au dreptul să adreseze direct întrebări unei persoane, și nu doar să se bazeze pe materialele electronice.

Bruxelles, 27 octombrie 2011

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON

⁽¹⁵⁾ A se vedea avizele CESE: JO C 224, 30.8.2008, p. 32; JO C 318, 29.10.2011, p. 99; JO C 318, 29.10.2011, p. 113.

⁽¹⁶⁾ Codul european de bune practici pentru facilitarea accesului IMM-urilor la contractele de achiziții publice, SEC(2008) 2193.

⁽¹⁷⁾ Pentru mai multe informații, http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index.html.